

BOSNA I HERCEGOVINA - 2021 (Nivo 2)

Vlasti Bosne i Hercegovine se ne pridržavaju u potpunosti minimalnih standarda za eliminiranje trgovine ljudima, ali ulažu značajna nastojanja u tom pravcu. Vlasti su pokazale općenito povećana nastojanja u poređenju sa prethodnim izvještajnim periodom, uzimajući u obzir eventualni utjecaj pandemije bolesti COVID-19 na njihov kapacitet borbe protiv trgovine ljudima; stoga je Bosna i Hercegovina unaprijeđena na nivo 2. Među tim nastojanjima su i jačanje Udarne grupe za borbu protiv trgovine ljudima kroz dodjelu sredstava za isplatu naknada za rad u Grupi i pokriće operativnih troškova, proširenje sastava Udarne grupe te stvaranje mreže tužilaca i istražitelja radi lakše koordinacije. Republika Srpska (RS) je izmjenama svog zakona povećala minimalnu kaznu za djelo trgovine djecom sa pet na 20 godina i proširila definiciju trgovine ljudima. Jedan sudija u Tuzlanskom kantonu je izrekao do sada najdužu zatvorsku kaznu za prisilno prosjačenje djece, a Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA) je uspostavila operativni tim u sva četiri regionalna ureda. Vlasti su općenito povećale nastojanja na zaštiti žrtava identificiranjem većeg broja žrtava, udruživanjem sredstava za pomoć domaćim i stranim žrtvama i dodjelom sredstava nevladinim organizacijama uključenim u borbu protiv trgovine ljudima te izradom smjernica za standardizaciju pomoći žrtvama, posebno djeci. Vlasti su uspostavile novu bazu podataka radi standardizacije prikupljanja podataka o žrtvama trgovine ljudima, uspostavile su 18 regionalnih monitoring timova za koordinaciju aktivnosti u borbi protiv trgovine ljudima i pomogle su angažiranje i obuku 25 romskih aktivista za učešće u regionalnim monitoring timovima. Međutim, vlasti nisu ispunile minimalne standarde u nekoliko ključnih oblasti. Na državnom nivou, u RS-u i Brčko distriktu (BD) nije osuđen niti jedan trgovac ljudima, dok je u Federaciji Bosne i Hercegovine (Federacija) osuđeno manje trgovaca ljudima nego prethodne godine. Organi za provođenje zakona su nastavili redovno istraživati djela trgovine ljudima pod lakšim kvalifikacijama, dok su sudije u Federaciji i dalje izricale kazne niže od zakonom predviđenih minimalnih kazni. Organima za provođenje zakona nedostaju kapaciteti, resursi i tehničko znanje, što ometa njihovu sposobnost da provode djelotvorne istrage usmjerene na žrtvu i da počinitelje kazneno gone. Nadležni organi su opravdavali slučajeve potencijalnog prisilnog prosjačenja djece i prisilni rad u kojem su žrtve Romi kao tradicionalne kulturološke prakse i običaje Roma i ponekad su vraćali djecu u njihove porodice čak i kada su roditelji bili uključeni u iskorištavanje svoje djece. Osim toga, vlasti nisu pokazale proaktivna nastojanja u pravcu identificiranja žrtava, zbog čega su često nadležne institucije vlasti žrtve kažnjavale za nezakonita djela na koja su ih trgovci ljudima prisiljavali i posebno izdavale prekršajne naloge.

PREPORUKE PREMA PRIORITETIMA: Energično provoditi istrage, krivično goniti i osuditi počinitelje djela trgovine ljudima i izricati kazne koje odgovaraju težini krivičnog djela, kao i duže kazne zatvora. *Provesti zakon prema kojem je zabranjeno kažnjavati žrtve za nezakonita djela koja su žrtve počinile kao direktnu posljedicu podvrgavanja trgovini ljudima, posebno žrtve trgovine ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja, prisilnog prosjačenja i prisiljavanja na činjenje krivičnih djela. *Obučiti službenike koji prvi dolaze u kontakt sa žrtvama u oblasti identifikacije i upućivanja žrtava i povećati proaktivna nastojanja u pravcu identificiranja žrtava, posebno među migrantima, izbjeglicama, tražiteljima azila i Romima. *Institucionalizirati i provoditi procedure skrininga u migrantskim tokovima. *Donijeti i provoditi politike kojima će se formalno razdvojiti procedure identificiranja i službene dodjele statusa žrtve od saradnje žrtve u istrazi i krivičnom postupku. *Povećati resurse i broj zaposlenih i organizirati više obuka za institucije za provođenje zakona potrebnih za istraživanje složenih predmeta. *Obučiti sudije kako

bi shvatile težinu djela trgovine ljudima prilikom izricanja presuda i tužioce i sudije upoznati sa pitanjem sekundarne traume i pristupima usmjerenim na žrtvu. *Uspostaviti procedure kojima će se osigurati da u predmetima trgovine ljudima postupaju obučeni tužioci. *Unaprijediti saradnju i koordinaciju među akterima na državnom i nižim nivoima, uključujući i dodjelu adekvatnih resursa i povećanje učešća u Udarnoj grupi za borbu protiv trgovine ljudima. *Standardizirati usluge pomoći žrtvama u cijeloj zemlji, kao i mogućnost pristupa uslugama pomoći i podršku izvan sigurnih kuća i specijalizirane usluge pomoći muškarcima žrtvama trgovine ljudima. *Integrirati zagovarače iz romske zajednice u procese odlučivanja u pogledu zaštite žrtava. *Obučiti sudije na temu dodjele obeštećenja u krivičnom postupku, uspostaviti procedure oduzimanja nezakonito stečene imovine od trgovaca ljudima i uvesti djelotvorne metode dodjele obeštećenja kojima će se osigurati blagovremeno obeštećenje žrtava.

KRIVIČNO GONJENJE

Vlasti su povećale nivo nastojanja u pravcu provođenja zakona. Bosna i Hercegovina (BiH) se sastoji od dva entiteta u državi - Federacije i RS-a. Svaki entitet ima političku, zakonodavnu i sudsku vlast. Brčko distrikt je samoupravna jedinica pod ingerencijom države. Na entitetskom nivou se procesuiraju predmeti interne trgovine ljudima počinjene u entitetima, a na državnom nivou predmeti trgovine ljudima sa međunarodnim aspektima. Prema članu 186. Krivičnog zakona BiH, kažnjiva su djela trgovine ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja i prisilnog rada samo ako je žrtva iskorištavana u državi u kojoj nema prebivalište ili čija nije državljanin; istim članom je predviđena kazna zatvora u trajanju od jedne do deset godina. Prema članu 210. (a) i 210. (b) Krivičnog zakona FBiH, kažnjiva su djela trgovine ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja i prisilnog rada i predviđena je kazna zatvora u trajanju od najmanje pet godina. Prema članu 145. Krivičnog zakona RS, kažnjiva su djela trgovine ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja i prisilnog rada i predviđena je kazna zatvora u trajanju od najmanje tri godine. RS je izmijenio član 146. i povećao minimalnu kaznu za trgovinu djecom sa pet na 20 godina. Prema članu 207. (a) Krivičnog zakona Brčko distrikta, kažnjiva su djela trgovine ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja i prisilnog rada i predviđena je kazna zatvora u trajanju od najmanje pet godina. Ove kazne su dovoljno oštre i što se tiče trgovine ljudima radi seksualnog iskorištavanja, razmjerne kaznama koje su zapriječene za druga teška krivična djela, kao što je silovanje.

Tužilaštvo BiH je pokrenulo dvije istrage protiv dvije osumnjičene osobe (dok je u 2019. pokrenulo jednu istragu protiv jedne osumnjičene osobe) i podiglo je jednu optužnicu (nijednu u 2019). Sud BiH nije osudio niti jednog trgovca ljudima u 2019. i 2020. godini. U FBiH su pokrenute istrage protiv 3 osumnjičenika (protiv 16 u 2019). Federalne sudije su osudile šest trgovaca ljudima na kaznu zatvora u trajanju od jedne godine i 10 mjeseci do deset godina, a jedan od njih, sudija u Tuzli, je izrekao do danas najdužu kaznu za prisilno prosjačenje djece. Sudovi u Federaciji nisu dali informacije o izrečenim presudama u predmetima protiv preostala četiri trgovca ljudima (u 2019. nije bilo informacija o izrečenim presudama u predmetima protiv pet trgovaca ljudima). Niži sudovi u RS-u nisu izrekli osuđujuću presudu niti u jednom predmetu trgovine ljudima (jednu u 2019), ali je Vrhovni sud RS-a potvrdio presudu i osudio trgovca djecom na kaznu zatvora u trajanju od pet godina. U Brčko distriktu su pokrenute tri istrage protiv tri osumnjičene osobe (niti jedna u 2019) i tužitelji su podigli optužnicu protiv dvije osobe (nijednu u 2019). U toku 2019. i 2020. godine sudovi u Brčko distriktu nisu osudili nijednog trgovca ljudima. Vlasti su izvijestile da je bilo oboljelih od bolesti COVID-19 među službenicima institucija za provođenje zakona, mjere zaključavanja su zaustavile rad od marta do maja 2020.

godine, dok su zbog pandemije mnogi sudovi odgodili ročišta u predmetima protiv tri ili više optuženih. Sudski postupci su trajali dugi niz godina i sudije i dalje izriču kazne koje su niže od minimalnih zakonom propisanih kazni, često navodeći nerazumne „olakšavajuće okolnosti“ kako bi dodatno smanjili visinu kazne. Osim toga, vlasti su izvijestile da su trgovci ljudima izbjegavali služiti kaznu zatvora koristeći se zakonskom odredbom prema kojoj se kazna zatvora do jedne godine zamjenjuje novčanom kaznom tako što se svaki dan izrečene kazne zatvora izjednačava sa 100 KM (62 USD).

SIPA je formirala operativni tim od 20 službenika iz četiri regionalna ureda, a Tuzlanski kanton u Federaciji je zadržao specijaliziranu jedinicu za borbu protiv trgovine ljudima, osim oficira za vezu za trgovinu ljudima u svim policijskim jedinicama u Kantonu. U RS-u, Brčko distriktu i drugim kantonima u Federaciji ne postoje specijalizirani službenici, iako su jedinice za borbu protiv organiziranog kriminala i korupcije određene za vođenje istrage u predmetima trgovine ljudima. Organi za provođenje zakona su naveli da su kapaciteti, resursi i stručno znanje nedovoljni, što im onemogućava da provode djelotvorne istrage. Nadležni organi i dalje redovno vode istrage i podižu optužnice za djela trgovine ljudima radi seksualnog iskorištavanja, prisilnog prosjačenja i trgovine ljudima u koja su uključeni članovi porodica, kvalificirajući ih kao lakša djela, kao što su „poticanje na prostituciju“, „zanemarivanje djeteta“ i „poticanje na dječiju prostituciju“. Tužiocima su izvijestili da se ocjenjuju prema ostvarivanju mjesečnih kvota, čime se potiče kvalifikacija djela trgovine ljudima kao lakših djela u kojima je krivično gonjenje lakše i brže, dok policija nailazi na teškoće u istragama trgovine ljudima koje se provode u više kantona ili u oba entiteta, uslijed nedostatka komunikacije i koordinacije sa kantonalnim tužiteljima. Stalna Udarna grupa za borbu protiv trgovine ljudima je i dalje jedini mehanizam zadužen za koordinaciju aktivnosti organa za provođenje zakona u entitetima u predmetima trgovine ljudima. Udarna grupa je u prethodnim godinama u velikoj mjeri bila nedjelotvorna zbog nedovoljnog učešća i zbog toga što država nije dodijelila operativna sredstva, a vlasti su radile na rješavanju ovog pitanja u toku 2020. godine. Vlada je u decembru 2020. godine odobrila i dodijelila 80.000 konvertibilnih maraka (50.190 USD) za naknade za rad i operativne troškove. Osim toga, vlasti su u Udarnu grupu imenovale drugog tužioca iz Tužilaštva BiH, još jednog federalnog tužioca, istražitelja ispred Federalnog ministarstva unutarnjih poslova i dva predstavnika Granične policije. U toku izvještajnog perioda je Udarna grupa, u saradnji sa jednom stranom vladom, uspostavila mrežu tužilaca i istražitelja kako bi se olakšala koordinacija širom BiH; stoga je većina tužilaštava, osim onih u RS-u, imenovala svoje kontakt tačke za predmete trgovine ljudima, koje sudjeluju u radu mreže.

Vlasti nisu izvijestile o istragama, optužnicama i osuđujućim presudama protiv službenih osoba umiješanih u trgovinu ljudima. Tužilaštvo BiH je uspostavilo zajednički istražni tim sa nadležnim organima Švedske radi istrage u predmetu prisilnog rada i saradivalo je sa nadležnim organima Austrije na predmetu prisiljavanja na činjenje krivičnih sjela. Vlasti su nastavile provoditi zajedničku istragu sa organima u Francuskoj, koja je otvorena 2015. godine, protiv bosansko-hrvatskog bračnog para koji je navodno prisiljavao šestoro romske djece na džeparenje u Francuskoj; Tužilaštvo BiH je podiglo optužnicu protiv osam osoba u maju 2018. godine, ali sud nije odredio pritvor i zvaničnici su izvijestili da je jedan optuženi u Turskoj i da je vjerovatno uključen u drugi slučaj prisilnog prosjačenja. U junu 2014. godine je Tužilaštvo BiH podiglo najveću optužnicu za trgovinu ljudima u historiji BiH protiv 13 državljana BiH optuženih za iskorištavanje 672 osobe u svrhu prisilnog rada u građevinarstvu u Azerbajdžanu 2009. godine; sud je u decembru 2019. godine oslobodio od optužbi sve optužene, a Tužilaštvo BiH je uložilo žalbu na prvostepenu presudu i u januaru 2021. godine je iznijelo žalbene navode. Vlada nije

sklopila nijedan novi bilateralni sporazum; nepostojanje bilateralnih sporazuma za zaštitu svjedoka stvorilo je prepreke za svjedoke i žrtve da djelotvorno sudjeluju u međunarodnim istragama. Policijske akademije i dalje pružaju osnovnu i naprednu obuku na temu borbe protiv trgovine ljudima, a vlasti su uz finansijsku i tehničku pomoć međunarodnih organizacija održale obuku za pripadnike policije, Granične policije, tužioce i sudije po raznim pitanjima trgovine ljudima.

ZAŠTITA

Vlasti su povećale nastojanja u pravcu zaštite žrtava. Identificirale su 80 potencijalnih žrtava trgovine ljudima u toku izvještajnog perioda, što je više u odnosu na 2019. godinu u kojoj su identificirale 61 potencijalnu žetvu. Od toga je 17 žrtava trgovine ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja, 48 žrtava prisilnog prosjačenja i 15 žrtava višestrukih oblika iskorištavanja; 55 žrtava su ženskog spola, a 25 muškog; 45 žrtava su djeca; a sedam su strane žrtve. Vlasti su uspostavile novu bazu podataka radi standardizacije prikupljanja podataka i proširenja pristupa informacija o identificiranim žrtvama trgovine ljudima. Dva podzakonska akta propisuju standardne operativne procedure (SOP) za identifikaciju i upućivanje žrtava na druge službe, uključujući i listu općih pokazatelja, ali su promatrači i dalje izvještavali o tome da službenici koji prvi dolaze u kontakt sa potencijalnim žrtvama ne znaju koristiti smjernice ili ih ne primjenjuju konzistentno i da ne posjeduju znanje da bi izvršili tačnu identifikaciju žrtava trgovine ljudima. Vlasti vode sedam dnevnih centara za djecu i mobilni tim za djecu koja obavljaju rad na ulici, koji je proveo aktivnosti na terenu na pronalasku djece u skitnji i prosjačenju u Sarajevu. Mobilni tim je zatekao 165 djece u skitnji i prosjačenju (160 djece u 2019. godini) i dnevni centri su za 373 djeteta obezbijedili pomoć u učenju, tople obroke i usluge pranja veša (za 163 djeteta u 2019). Dnevni centri nemaju resurse, kapacitete ni osoblje i mogli su obezbijediti samo osnovnu hranu, organizirati radionice i pružiti kratkoročan smještaj za mali broj djece. Promatrači su izvijestili da su pripadnici mobilnog tima bili napadnuti, da su bili izloženi prijetnjama i zastrašivanju od strane trgovaca ljudima i počinitelja u toku rada na terenu, ali organi za provođenje zakona nisu pokrenuli istragu. Policija i socijalni radnici u centrima za socijalni rad su opravdavali slučajeve potencijalnog prosjačenja na koje su primorana djeca i prisilni rad u kojem su žrtve Romi kao tradicionalne kulturološke prakse i običaje Roma i ponekad su vraćali djecu u njihove porodice čak i kada su roditelji bili uključeni u iskorištavanje svoje djece. Osim toga, u izvještaju jedne međunarodne organizacije je ukazano na nepostojanje standardnih smjernica i pokazatelja trgovine ljudima za migrantske tokove, pitanja koja se postavljaju tokom intervjua i prevodioce, te opće sposobnosti skrininga velikog priliva migranata i izbjeglica u institucijama čiji službenici prvi dolaze u kontakt sa potencijalnim žrtava, među njima Granična policija, lokalna policija i Služba za poslove sa strancima. Službenici koji dolaze prvi u kontakt sa potencijalnim žrtvama su upućivali potencijalne žrtve trgovine ljudima na policiju koja je s njima obavljala razgovor i koja je ovlaštena da obavi zvaničnu identifikaciju žrtve. Međutim, međunarodne organizacije su izvijestile da vođenje intervjua i postupak identifikacije nisu transparentni i da institucije često traže od žrtava da sarađuju u istrazi i krivičnom postupku kako bi dobile pomoć i podršku.

Vlasti su djelomično finansirale pet sigurnih kuća koje vode nevladine organizacije i u toku 2020. godine su nadležni organi u njih uputili 51 žrtvu. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice je četirima nevladinim organizacijama koje pružaju pomoć domaćim žrtvama trgovine ljudima u 2020. dodijelilo 60.000 KM (37.640 USD), a Ministarstvo sigurnosti je dodijelilo 70.000 KM (43.910 USD) dvjema nevladinim organizacijama koje pružaju pomoć stranim žrtvama u 2020. godini. Godine 2019. vlasti nisu dodijelile sredstva nevladinim organizacijama zato što nije bila

uspostavljena nova državna vlast i nije bio izglasan budžet. Vlasti su objedinile sredstva pomoći domaćim i stranim žrtvama u jedan fond za zaštitu žrtava čija je vrijednost 130.000 konvertibilnih maraka (81.560 USD) i koji vodi Državni koordinator. Na taj način je omogućeno djelotvornije korištenje sredstava pomoći žrtvama nego što je to bilo moguće u prethodnim godinama kada su vlasti vraćale neiskorištena sredstva pomoći stranim žrtvama u državni budžet, umjesto da ih preraspodijele za pomoć domaćim žrtvama. Vlasti su u saradnji s nevladinim organizacijama pružile smještaj, psihosocijalnu podršku, medicinsku pomoć, pravnu pomoć i starateljstvo za djecu žrtve. Dok pristup mjerama zaštite nije standardiziran i baziran je na aktima koji nisu pravno obavezujući, vlasti su u saradnji sa jednom nevladinom organizacijom izradile smjernice i standarde za pružanje pomoći žrtvama, posebno djeci. Žrtve mogu napuštati skloništa koja vode NVO dobrovoljno, nakon što o tome obavijeste osoblje, ali ne postoje mehanizmi za pružanje pomoći žrtvama izvan skloništa, kao ni u centrima za socijalni rad. U jednom skloništu koje vodi NVO su smješteni muškarci žrtve trgovine ljudima, ali im nisu nuđene specijalističke usluge. Vlasti su izvijestile o izradi plana reintegracije za svaku žrtvu, kao i stručnoj obuci, ali vlasti nisu obezbijedile sredstva za programe reintegracije i promatrači su izvijestili o slučajevima u kojima žrtve ponekad provedu nekoliko godina u skloništima uslijed sporih sudskih postupaka i nedostatka mogućnosti reintegracije. Prema zakonu, državljani BiH koji su identificirani u inostranstvu imaju pravo na pomoć pri repatrijaciji, kao i žrtve iz drugih zemalja koje su identificirane u zemlji; nijedna žrtva nije tražila pomoć za repatrijaciju u 2019. i jedna žrtva je tražila pomoć u 2020. godini. Strane žrtve imaju pravo na humanitarnu vizu na osnovu koje mogu privremeno boraviti i raditi u BiH i žrtvama je omogućen period refleksije u trajanju od 30 dana u kojem trebaju odlučiti da li će podnijeti zahtjev za vizu; jednoj stranoj žrtvi je izdana viza iz humanitarnih razloga, dok su 2019. godine tri žrtve dobile vizu iz humanitarnih razloga.

Vlasti su zbog neadekvatnih nastojanja u pravcu identifikacije žrtve kažnjavale žrtve za nezakonita djela na koja su ih prisiljavali trgovci; žrtve trgovine ljudima radi seksualnog iskorištavanja, prisilnog prosjačenja i prisiljavanja na činjenje krivičnih djela su prekršajno kažnjavane i neke žrtve duguju od 10.000 do 15.000 KM (6.270 do 9.410 USD) nakon što im je izrečeno više novčanih kazni. Vlasti su izvijestile da standardne operativne procedure sadrže standarde o zabrani kažnjavanja žrtve, ali su priznale da se žrtve i dalje kažnjavaju zato što nadležne institucije ne poznaju standardne operativne procedure, a takva situacija je otežana čestim rotacijama, odlaskom službenika i zapošljavanjem novih. Prema entitetskim zakonima prema kojima je „navođenje na prostituciju“ kažnjivo djelo, omogućeno je organima za provođenje zakona da tretiraju djecu uzrasta 14 i više godina kao maloljetnike koji dobrovoljno pružaju usluge komercijalnog seksa, a ne kao žrtve silovanja ili trgovine ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja; u toku 2020. godine je u šest slučajeva pokrenut krivični progon za navođenje na prostituciju. Zakonom su propisani zaštita svjedoka i besplatna pravna pomoć; vlasti nisu izvijestile o broju žrtava obuhvaćenih programom zaštite svjedoka i za pružanje besplatne pravne pomoći su se uglavnom oslanjale na nevladine organizacije. Vlasti nisu konzistentno provodile istrage i krivično gonjenje usmjereno na žrtvu. Naprimjer, tužiocima nije trebalo odobrenje za rad sa djecom i često su ispitivali djecu žrtve bez prisustva psihologa ili socijalnog radnika. Policija nije na konzistentan način obavještavala zastupnike žrtava o vođenju razgovora sa žrtvom i neki sudovi su od žrtava tražili da svjedoče bez prethodne najave ili pripreme. Žrtve mogu podnijeti imovinskopravni zahtjev u toku krivičnog postupka ili mogu pokrenuti građansku parnicu; 2020. godine je jedan okružni sud žrtvi dodijelio odštetu u iznosu od 7.500 KM (4.710 USD), ali žrtva nikad nije isplaćena zato što su sredstva od prodaje nezakonito stečene imovine i nezakonito stečena novčana sredstva oduzeta

od trgovaca ljudima uplaćena u državni budžet i nisu iskorištena za obeštećenje žrtava. Sudije su generalno odbijale dodijeliti obeštećenje u krivičnom postupku i poticale su žrtve da traže obeštećenje u građanskoj parnici, prema promatračima koji su primijetili da su u građanskopravnom postupku žrtve morale ponovo svjedočiti i dostaviti medicinske nalaze, čime je prouzročena njihova retraumatizacija, uprkos tome što su počinitelji djela trgovine ljudima već osuđeni u krivičnom postupku.

PREVENCIJA

Vlasti su povećale nastojanja u pravcu prevencije trgovine ljudima. Nastavile su provoditi državnu strategiju za period 2020.-2023. i Državni koordinator je izradio novi godišnji izvještaj i organizirao četiri *online* koordinaciona sastanka. Prema državnoj strategiji, vlada na državnom nivou, na nivou Federacije, RS-a i Brčko distrikta i kantonalne vlade trebaju donijeti svoje akcijske planove; u toku izvještajnog perioda su usvojeni akcioni planovi na nivou države, RS-a, Kantona Sarajevo, Tuzlanskog kantona i Hercegovačko-neretvanskog kantona. U toku 2019. godine je Državni koordinator organizirao sastanke kako bi dobio povratne informacije o regionalnim monitoring timovima i u skladu s tim je promijenio njihovu strukturu sa četiri na 18 regionalnih monitoring timova; deset u Federaciji, šest u RS-u; jedan u Brčko distriktu; i jedan krovni tim na državnom nivou. Vlasti su u toku izvještajnog perioda formirale svih 18 regionalnih monitoring timova. Oni se sastoje od predstavnika vlasti i nevladinih organizacija te službenika ispred Ministarstva unutarnjih poslova kao koordinatora. Vlasti su uz finansijsku i tehničku pomoć nevladinih organizacija organizirale obuke za regionalne monitoring timove i razgovore sa romskom zajednicom na temu trgovine ljudima i angažirale su i obučile 25 aktivista iz romske zajednice za rad u okviru regionalnih monitoring timova. Vlasti su u partnerstvu sa civilnim društvom provele kampanju podizanja svijesti usmjerenu na djecu i učenike. Državne vlasti su regulirale rad agencija za zapošljavanje koje su obavezne posjedovati dozvolu i registrirati se, ali inspektorat rada nema resurse za adekvatan inspeksijski nadzor nad agencijama za oglašavanje i zapošljavanje. Vlasti nisu uložile napore da smanje potražnju za komercijalnim seksualnim uslugama. Vlada za svoje diplomatsko osoblje nije osigurala obuku na temu borbe protiv trgovine ljudima.

PROFIL TRGOVINE LJUDIMA: Kao što je izvještavano u prethodnih pet godina, trgovci ljudima iskorištavaju domaće i strane žrtve u BiH i trgovci iskorištavaju žrtve iz BiH u stranim zemljama. U 2020. godini su trgovci ljudima iskorištavali žrtve iz Afganistana (1), Irana (2), Srbije (2) i Sirije (2). U prethodnim godinama su u BiH iskorištavane žrtve iz Afganistana, Kube, Gambije, Libije i Srbije, Šri Lanke i susjednih zemalja na Balkanu. Trgovci ljudima podvrgavaju punoljetne i maloljetne ženske osobe iz BiH trgovini ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja unutar zemlje u privatnim stanovima i motelima. Romska djeca se iskorištavaju za prisilno prosjačenje, pružanje seksualnih usluga i služenje u domaćinstvu u prisilno sklopljenim brakovima. Žene i djevojke iz evropskih zemalja se podvrgavaju trgovini ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja unutar zemlje. Trgovci podvrgavaju žrtve iz BiH trgovini u svrhu seksualnog iskorištavanja i prisilnog rada u sektoru građevinarstva i drugim sektorima u susjednim balkanskim zemljama i u zemljama širom Evrope. Na hiljade migranata i izbjeglica iz Afganistana, Bangladeša, Iraka, Maroka, Pakistana, Sirije i susjednih zemalja, posebno žene i djeca bez pratnje, koji prolaze kroz BiH ili su zaglavljani u BiH ili se krijumčare kroz zemlju, su u opasnosti da postanu žrtve trgovine ljudima.